



# BİLİNÇ BOZUKLUKLARI



# BİLİNÇ BOZUKLUĞU / KAYBI

Beynin normal fonksiyonlarındaki bir aksama sonucu, uyku halinden başlayarak, **hiçbir uyarıya cevap vermeme** haline kadar giden,

**Bilincin** ; kısmen ya da **tamamen** kaybedilmesidir.



# BAYILMA / SENKOP

**Bayılma (Senkop) ;** Beyne giden kan akışının azalması sonucu oluşan **kısa süreli, yüzeysel ve geçici bilinç kaybıdır.**

## **Bayılma nedenleri:**

- Korku, aşırı heyecan,
- Sıcak, yorgunluk,
- Kapalı ortam, kirli hava,
- Aniden ayağa kalkma,
- Kan şekeri düşmesi,
- Şiddetli enfeksiyonlar.



# BAYILMA / SENKOP

## **Bayılma Belirtileri:**

- Baş dönmesi, baygınlık, yere düşme,
- Bacaklarda uyuşma,
- Bilinçte bulanıklık,
- Yüzde solgunluk,
- Üşüme, terleme,
- Hızlı ve zayıf nabız.



# BAYILMALARDA İLK YARDIM

## Kişi başının döneceğini hissederse;

- Sırt üstü yatırılır, ayakları 30 cm. kaldırılır (**Şok Pozisyonu**),
- Sıkan giysiler gevşetilir,
- Kendini iyi hissedinceye kadar
- dinlenmesi sağlanır.





# KOMA

## Koma:

Yutkunma, öksürük gibi reflekslerin ve dıştan gelen uyarılara karşı tepkinin azalması ya da yok olması ile ortaya çıkan **uzun süreli bilinç kaybıdır.**

## Koma nedenleri:

- Düşme ya da şiddetli darbe, kafa travmaları,
- Zehirlenmeler,
- Şeker hastalığı,
- Aşırı alkol, uyuşturucu kullanımı,
- Havale vb. ateşli hastalıklar,
- Karaciğer hastalıkları.



# KOMA BELİRTİLERİ

- Yutkunma, öksürük vb. tepkilerin kaybolması,
- Sesli ve ağrılı uyarılara cevap vermeme hali,
- İdrar ve dışkı kontrolünün kaybolması.



# KOMADA İLK YARDIM

- Hasta/yaralının bilinci kontrol edilir,
- Sıkan giysiler gevşetilir,
- Ağız içinde yabancı cisim olup olmadığı kontrol edilir,
- **Bak-dinle-hisset** yöntemi ile solunum kontrol edilir,
- Şah damarından nabız kontrol edilir,





# KOMA POZİSYONU VERİLMESİ (YARI YÜZÜKOYUN-YAN POZİSYON)

- Hasta/yaralının döndürüleceği tarafa diz çökülür,
- Hasta/yaralının karşı taraftaki kolu/eli karşı omzunun üzerine konulur.





# KOMA POZİSYONU

- Karşı taraftaki bacağı dik açı yapacak şekilde kıvrılır,
- İlk yardımcıya yakın kolu baş hizasında omuzdan yukarı doğru uzatılır,





# KOMA POZİSYONU

- Karşı taraf omuz ve kalçasından tutularak hasta/yaralı bir hamlede çevrilir,
- Üsteki bacak kalça ve dizden bükülerek öne doğru destek yapılır.





# KOMA POZİSYONU

- Alttaki bacak hafif dizden bükülerek arkaya destek yapılır,
- Hasta/yaralının başı uzatılan kolun üzerine yan pozisyonda hafif öne eğik konur,
- Hasta/yaralı tıbbi yardım **(112)** gelinceye kadar bu pozisyonda tutulur,
- Hasta/yaralının **solunum ve nabzı 3-5 dk.** ara ile kontrol edilir.





# HAVALE

**Havale;** vücudun adale yapısında kontrol edilemeyen kasılmalarıdır.

Sinir sisteminin merkezindeki bir tahriş yüzünden beyinde meydana gelen elektriksel boşalmalar sonucu oluşur.

## **Havale Nedenleri:**

- Kafa travmasına bağlı beyinde yaralanmaları,
- Beyin enfeksiyonları,
- Yüksek ateş,
- Bazı hastalıklar (sara vb.)



# HAVALE ÇEŞİTLERİ

## Nedenlerine göre havale çeşitleri;

- Ateş nedeniyle oluşan havale
- Sara krizi (Epilepsi)



# YÜKSEK ATEŞ DURUMUNDA İLK YARDIM

Herhangi bir ateşli hastalık sonucu vücut sıcaklığının **38° C'nin** üzerine çıkmasıyla oluşur. Genellikle **6 ay-6 yaş** arasındaki çocuklarda rastlanır.

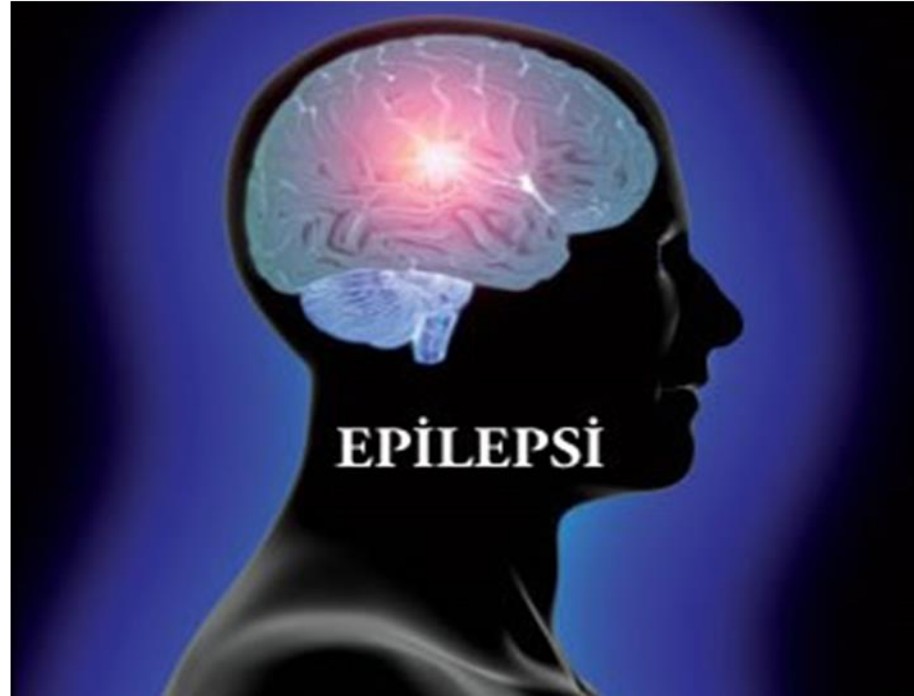
## İlk yardım;

- Öncelikle hasta ıslak havlu ya da çarşafa sarılır,
- Ateş bu yöntemle düşmüyorsa oda sıcaklığında bir küvete sokulur,
- Tıbbi yardım için **112** aranır.





# SARA KRİZİ (EPİLEPSİ)







# SARA KRİZİ BELİRTİLERİ

- Hastada sonradan oluşan ve ön haberci denilen normalde olmayan kokuları alma, adale kasılmaları gibi ön belirtiler oluşur,
- Bazen hasta bağırır, şiddetli ve ani bir şekilde bilincini kaybederek yığılır,
- Yoğun ve genel adale kasılmaları görülebilir.



# SARA KRİZİ BELİRTİLERİ

- 10–20 saniye kadar nefesi kesilebilir,
- Dokularda ve yüzde morarma gözlenir,
- Ardından kısa ve genel adale kasılması, sesli nefes alma, aşırı tükürük salgılanması, altına kaçırma görülebilir.



# SARA KRİZİ BELİRTİLERİ

- Hasta dilini ısırabilir, başını yere çarpıp yaralayabilir, aşırı kontrolsüz hareketler gözlenir,
- Son aşamada hasta uyanır, şaşkındır, nerede olduğundan habersiz, uykulu hali vardır.



# SARA KRİZİ BELİRTİLERİ

- Bir noktaya doğru dalgın bakış ve hayal alemine dalgın gibi görünmesi,
- İstemsiz mimik ve hareketler, dudak ısırma gibi hareketler,
- Anlamsız konuşma ve tekrarlayan hareketler,
- Dikkati dağıtacak derecede bellek yitimi,



# SARA KRİZİNDE İLK YARDIM

- Öncelikle, olay yeri güvenlik önlemleri alınır,
- Kriz, kendi sürecini tamamlamaya bırakılır,
- Hasta bağlanmaya çalışılmaz,
- **Kilitlenmiş çene açılmaya çalışılmaz,**
- Genel olarak yabancı herhangi bir madde kullanılmaz, koklatılmaz ya da ağızdan herhangi bir yiyecek içecek verilmez,



# SARA KRİZİNDE İLK YARDIM

- Kendisini yaralanmamasına dikkat edilir,
- **Başını çarpmasını engellemek için altına yumuşak bir malzeme konulur,**
- Yaralanmaya neden olabilecek eşyalar etraftan kaldırılır,
- Sıkan giysiler gevşetilir,
- Kusmaya karşı tedbirli olunur,
- Düşme sonucu yaralanma varsa gerekli işlemler yapılır,
- Tıbbi yardım istenir **(112)**.

SARA KRİZİNDE İLK YARDIM

# HAYIR







# KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜ







# KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜ

Kan şekeri düşüklüğü; Herhangi bir nedene bağlı olarak vücutta kan şekeri (**glikoz**) **eksilmesiyle** ortaya çıkan durumdur.

## Nedenleri:

- Şeker hastalığı,
- Uzun süreli egzersizler,
- Uzun süre aç kalma,
- Bağırsak ameliyatı geçirenlerde yemek sonrası,



# KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜ BELİRTİLERİ

## Kan şekerinin aniden düşmesi durumunda;

- Korku
- Terleme
- Hızlı nabız
- Titreme
- Yorgunluk
- Bulantı
- Aniden acıkma

## Uzun sürede düşmesi durumunda;

- Baş ağrısı
- Konuşma güçlüğü
- Görme bozukluğu
- Uyuşukluk
- Kafa karışıklığı
- Sarsıntı, şuur kaybı



# KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜNDE İLK YARDIM

- Hasta/yaralının **ABC'si** değerlendirilir,
- **Kiőinin bilinci yerinde ve kusmuyorsa;** ağızdan Şeker ve/veya Őekerli ięecekler verilir,
- **Belirtiler 15 - 20 dakika iğerisinde geğmez ise sağlık kuruluşuna gitmesi için tıbbi yardım çağırılır (112),**
- **Kiőinin bilinci kapalı ise; koma pozisyonu** verilerek tıbbi yardım için **112** aranır.

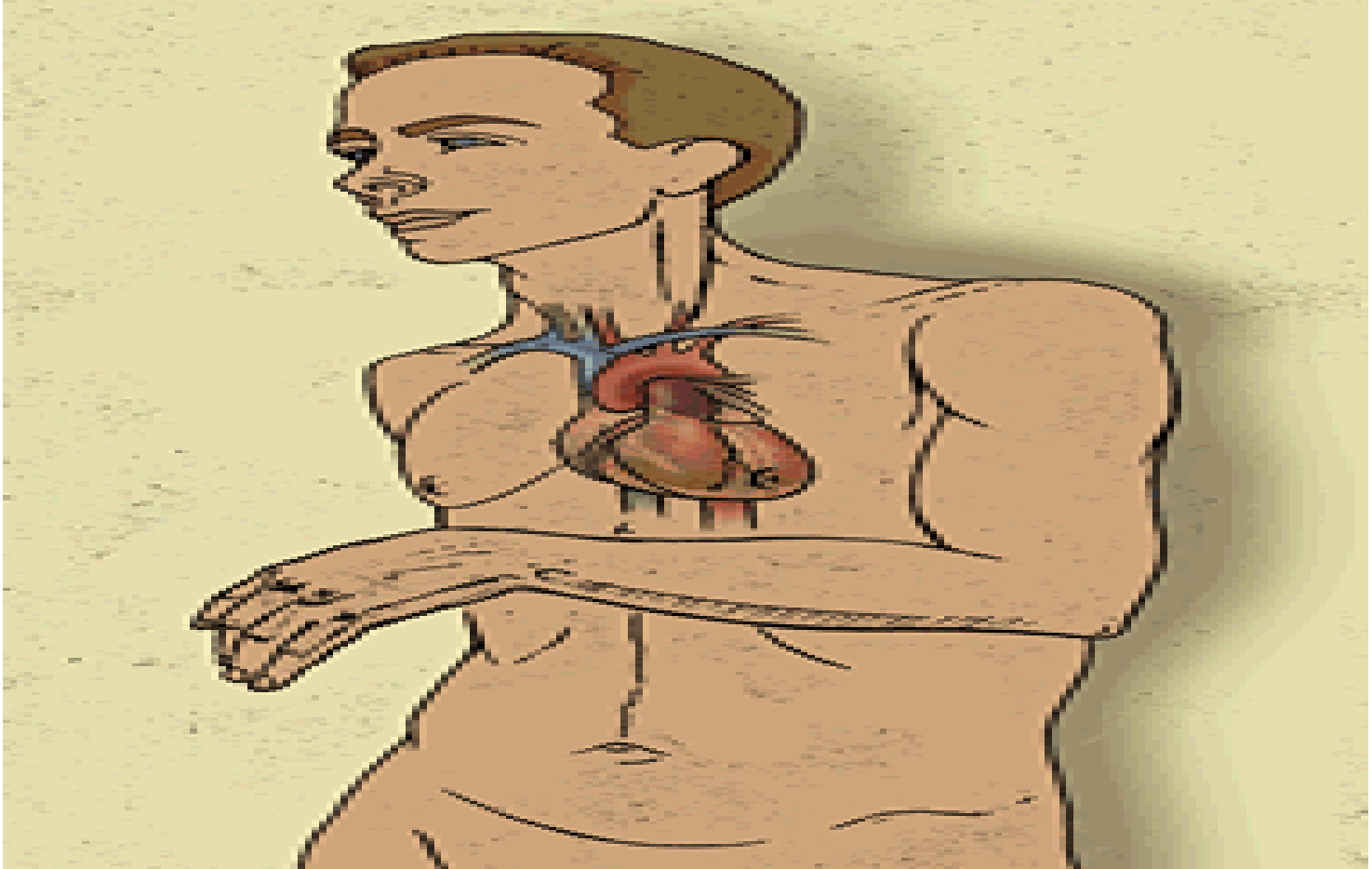


# KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜNDE İLK YARDIM





# GÖĞÜSTE KUVVETLİ AĞRI





# GÖĞÜSTE KUVVETLİ AĞRI

## Göğüste kuvvetli ağrı nedenleri nelerdir?

Göğüste kuvvetli ağrı nedenleri arasında en sık **kalp spazmı** (angina pectoris) ve **kalp krizi** (miyokart enfarktüsü) görülür. Her ikisi de kalp kasının belli bir yerine gönderilen kanın azalması sonucu oluşur.



# KALP SPAZMI (ANGİNA PEKTORİS) BELİRTİLERİ

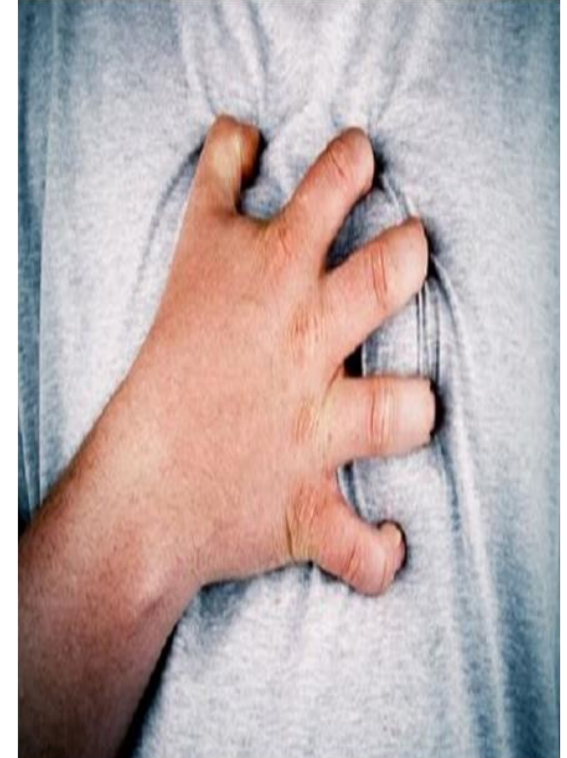
- Sıkıntı veya nefes darlığı olur,
- Ağrı hissi; genellikle göğüs ortasında başlar, kollara, boyuna, sırtta ve çeneye doğru ilerler,

Sıklıkla fiziksel hareket, fiziksel zorlanma, heyecan, üzüntü ya da fazla yemek yeme sonucu ortaya çıkar,



# KALP SPAZMI (ANGİNA PEKTORİS) BELİRTİLERİ

- **Kısa sürelidir, ağrı yaklaşık 5–10 dakika kadar sürer,**
- **Ağrı, istirahat ile durur, istirahat halindeyken görülmesi ciddi bir durumu gösterir,**
- **Nefes alıp vermekle ağrının şekli ve şiddeti değişmez.**







# KALP KRİZİ (MİYOKART ENFARKTÜSÜ) BELİRTİLERİ

- Hasta ciddi bir ölüm korkusu ve yoğun sıkıntı hisseder, terleme, mide bulantısı, kusma gibi bulgular görülür,
- Ağrı; göğüs ya da mide boşluğunun herhangi bir yerinde, sıklıkla kravat bölgesinde görülür, omuzlara, boyuna, çeneye ve sol kola yayılır,



# KALP KRİZİ (MİYOKART ENFARKTÜSÜ) BELİRTİLERİ

- Süre ve yoğunluk olarak kalp spazmı (angina pectoris) ağrısına benzemekle birlikte daha şiddetli ve uzun sürelidir.
- En çok hazımsızlık, gaz sancısı veya kas ağrısı şeklinde belirti verir. (Bu tür gaz ya da kas ağrıları, aksi ispat edilinceye kadar kalp krizi olarak düşünölmelidir),
- **Nefes alıp vermekle ağrının şekli ve şiddeti değişmez.**



# GÖĞÜSTE KUVVETLİ AĞRIDA İLK YARDIM

- Hasta/yaralının yaşam bulguları kontrol edilir,
- Hastanın bilinci ve solunumu varsa **yarı oturur** pozisyonda dinlenmesi sağlanır,
- Hasta sakinleştirilir,
- Kullandığı ilaçları varsa almasına yardımcı olunur,
- Tıbbi yardım için **112** aranır.



# YARI OTURUR POZİSYON





